

Od 1. nov. dalje  
naročnina mesečno  
80 din, za inozem-  
stvo 50 din — ne-  
deljska izdaja co-  
loletno 96 din, za  
inozemstvo 120 din.  
Uredništvo:  
Kopitarjeva ul. 6/III.  
Tel. 40-01 do 40-05

# SLOVENE

Izhaja vsak dan zjutraj razen ponedeljka in dneva po prazniku.

Cek. rač. Ljubljana  
št. 10.850 za naroč-  
nino in št. 10.849  
za inserate.  
Uprava: Kopitar-  
jeva ulica 6  
Tel. 40-01 do 40-05  
Podruž.: Maribor,  
Celje, Ptuj, Jesenice,  
Kranj, Novo mesto,  
Trbovlje

## Italijanska armada Duceju

Italijanski generalni štab, 25. aprila. Ste-  
fani. s. Višji poveljnik italijanskih vojnih sil  
v Albaniji je poslal Duceju naslednjo brzo-  
javko:

Duce! Dovolite mi, da se v imenu povelj-  
nikov in čet v Albaniji zahvalim prisrčno za

besede, ki ste jih naslovili na nas. One so za  
nas najboljša cena in nas navdušujejo z željo,  
da bi s podesetorjeno odločnostjo nadaljevali  
z bojem povsod, kamor nas bo poklicalo vaše  
poveljstvo.

General Cavallero.

## Italijanska vojska zaseda Grčijo

Italijansko vojno poročilo št. 324

Nekje v Italiji, 25. apr. Stefani. s. Urad-  
no poročilo glavnega štaba italijanskih vojnih  
sil št. 324 pravi:

V Grčiji zasedajo naše čete popol-  
noma severni Epir. Oddelki letalstva so bom-  
bardirali številne pomorske edinice, zasi-  
drane v zalivu Suda (Kreta). Ob prvih urah  
včeraj zjutraj so sovražna letala bombardirala  
otok Rodos.

V severni Afriki na bojišču pri  
Tobruku delovanje naših patrol. V noči od  
23. na 24. april je sovražnik izvedel nov po-  
let nad Tripolis, kjer pa ni bilo žrtev. Škoda  
je neznatna.

V vzhodni Afriki so bili južno od  
Dessiea močni sovražni oddelki odločno proti-  
napadeni, prav tako jih je napadlo naše top-  
ništvo. Sovražnik je imel velike izgube.  
Vzhodno od Gambele in v pokrajini okoli  
jezer je prišlo do spopadov, ki so bili za nas  
ugodni.

### Navdušenje med vojaštvom in prebivalstvom

Rim, 25. aprila. Stefani. Davi so četam pre-  
čitali dnevno povelje, ki ga je Duce naslovil  
na vse vojake na grškem bojišču. Visoko pri-  
znanje je izzvalo največje navdušenje med  
množico bojevnikov, ki so se z verno mislijo  
spomnili domovine in vzklikali Ducejevemu  
imenu. Ponos za najvišje priznanje se je bral  
na obrazih vseh vojakov. Vzgon, s katerim so  
dosegli svoj cilj, je popolnoma zaslužil Duce-  
jevo priznanje in hvaležnost vsega naroda.

V Epiru se nadaljuje postopna zasedba  
Epira in se širi pomirjenje na vidno veselje

## Nemško vojno poročilo

Berlin, 25. aprila. DNB: Vrhovno poveljstvo  
nemške vojske pravi:

V Grčiji je bila z obsežnim napadom za-  
vzeta Termopilska soteska. Tako je bil sovražnik  
vržen iz posebno močne in že dolgo poprej zgra-  
jene obrambne utrdbe. Pri tem uspehu so zopet od-  
lično sodelovale planinske čete.

Pri nadaljnjih napadih na zbiranja la-  
dij v grških vodah, so bojna letala in  
skupine stirmoglavskih letal tudi včeraj prizadejale  
sovražniku hude izgube. Uničila so zahodno od  
otoka Terna trgovsko ladjo s skupno 6000 tonami  
in na drugih mestih so z bombami v polno pogo-  
dila tri velike ladje. Kakor je bilo že objavljeno  
s posebno objavo, je letalstvo potopilo poleg tega še  
dne 23. aprila pet sovražnih ladij in ladij za pre-  
voz gradiva s skupno 21.600 tonami, prav tako pa  
je bilo poškodovanih še nadaljnjih 11 ladij — tako  
temi en rušilec in dve pomožni vojni ladji — tako  
hudo, da so za natovarjanje angleškega ekspedi-  
cijskega zbora nesposobne.

Pri napadu na letališče Argos sta bili  
v letalskem boju sestreljeni dve sovražni letali,  
36 letal in mnogo motoriziranih vozil, je bilo na  
tleh razdejanih. Eno štirimotorno angleško vodno  
letalo je bilo zažgano in uničeno v nekem prista-  
nišču otoka Salamine.

V čezmorskem območju delujoča voj-  
na ladja, ki je potopila 29.000 ton sovražnega  
ladjeva, poroča, da je uničila še 30.000 ton so-  
vražnih trgovskih ladij.

V oboroženem izvidniškem poletu, ki se je dne  
24. aprila raztezal nad velikim delom angleškega  
otoka, je izvidniško letalo za dolge proge sestre-  
lilo angleško lovsko letalo vrste »Spittfire«.

V pretekli noči so bojna letala zopet bombar-  
dirala vojno pristanišče Portsmouth. Bombar-  
diranje z rušilnimi in zažigalnimi bombami je bilo  
učinkovito in je povzročilo po pristaniških napra-  
vah nova razdejavanja, nastali pa so tudi obsežni  
in daleč vidni požari. Nadaljnji letalski napadi so ve-  
ljali važnim vojnim ciljem na angleški vzhodni  
obali.

Bojna letala so vzhodno od Dundeeja potopila  
tri trgovske ladje s skupno 24.000 tonami in spre-  
mljavi in so poškodovale vzhodno od Cumberlanda  
veliko ladjo.

V poletih nad obalo zasedenih pokrajin po-  
dnevni in v večernih urah je mornariško topništvo  
sestrelilo dve, lovci in profilletalsko topništvo pa  
eno letalo. Lhve, pomorske edinice so v Kevertu  
morju sestrelile eno sovražno letalo.

Sovražnik je v pretekli noči poletel na nemško  
severno obrežno ozemlje in je med drugim metal  
bombe na stanovanjske četrti mesta Kiela. Nastale  
požare so hitro pogasili. Vojno-gospodarske in vo-  
jaške škode ni bilo nikjer. Napadi so povzročili  
nekaj žrtev med civilnim prebivalstvom.

Nočno lovsko letalo s posadko podporočnika

prebivalstva. Čete so že v bližini Janine. Nato  
se bo zasedba grškega ozemlja nadaljevala v  
druge dele s popolno organizacijo našega civil-  
nega vojaškega obstoja. Medtem ko se obno-  
vitvena navzočnost italijanskih vojakov širi v  
razne pokrajine, se začenja zbiranje vojaškega  
gradiva, prav tako pa delijo prebivalstvu ži-  
vila, in sicer iz skladišč grške vojske. Delijo  
tudi že oblačila. Dogaja se, da se na obsežnem  
ozemlju italijanske čete srečujejo z nemškimi  
oddelki. Ta srečanja se vedno razvijajo v  
ozračje velikega prijateljstva in tovarništva.  
Oddelki zmagovitih vojsk so prav tako na  
grškem, kakor že na srbskem ozemlju naši  
temelje in vezi za globoko simpatijo in har-  
monijo, ki preveča vse oddelke, ko lahko ne-  
kaj časa skupno nadaljujejo svojo pot.

Naše čete večinoma napredujejo zlasti  
proti jugu. Veliki oddelki delavcev so že ob  
glavnih prometnih zvezah, da bi omogočili pre-  
voz in promet težkim motoriziranim kolonom.  
V osvobojenih pokrajinah se je tudi takoj za-  
čelo delo za obnovo, ker so stanovanske in  
druge hiše bolj slabo zgrajene. Najtežje je  
vprašanje mostov. Bežeči sovražnik jih je vse  
pognal v zrak in zdaj se čete brez reke pre-  
važajo na splavih ali pa se oporniki pri mo-  
stovih nadomeščajo z začasnimi deli. Gradbena  
civilna in vojaška uprava morata tudi graditi  
udobne lesene barake za naše vojake. Šest me-  
secev življenja na bojišču je treba nadomestiti  
z boljšim načinom življenja. Vojaško povelj-  
stvo skrbi za vse to, da bi se našim junaškim  
vojakom olajšalo življenje. Čete bivajo sedaj  
v mestih in v vaseh ali pa v neposredni bli-  
žini kakih središč. Prebivalstvo je povsod iz-  
redno naklonjeno vojakom, ki so jih osvo-  
bodili.

### Italijani v Mostariju

Mostar, 25. aprila. Stefani. s. Posebni do-  
pisnik agencije Stefani poroča, da so srbske  
čete pri svojem umiku izropale skladišča živil.  
Italijansko poveljstvo je takoj začelo deliti  
živila prebivalstvu, ki se je zahvaljevalo.

Völckerja (poveljnik in vodja letala) z narednikom  
Biehnejem (radiotelegrafist) in z narednikom Gür-  
nerjem (strelec) je v 45 minutah sestrelilo štiri  
sovražna letala vrste »Bristol-Blenheim«.

Nemška vojna mornarica je od začetka vojne  
potopila ali v zasedenih pristaniščih zaplenila 872  
sovražnih ladij ali pa takih ladij, ki so bile v  
sovražni službi. Te ladje so imele skupno tonažo  
1.900.000 ton.

Podmornici, ki sta jim poveljevala kor-  
vetni kapitan Kretschmer in kapitanski poročnik  
Schepke, se z vožnje proti sovražniku nista več  
vrnili. Obe podmornici sta pred kratkim v najtež-  
jih okoliščinah odlično sodelovali proti sovraž-  
nemu prevozu in sta skupni uspeh znatno zvišali.

Korvetni kapitan Kretschmer je torej poleg  
uničenih treh sovražnih rušilcev — od tega dva  
med vojnjo — potopil skupno 330.611 ton, med  
tem pomožni križarke »Laurentic«, »Patroclus«  
in »Forlar«; poročnik Schepke pa je potopil 233.971  
ton sovražnega ladjeva. Oba poveljnika sta bila  
za svoj osvobodilni boj nemškega naroda odliko-  
vana z viteškim redom železnega križa in s hrast-  
ovim listom, s svojima junaškima posadkama pa  
sta si priborila večno slavo. Del posadke, med  
temi tudi korvetni kapitan Kretschmer, je v ujet-  
ništvu.

## Hitler je v glavnem stanu sprejel regenta Horthyja

Madžarski ministrski predsednik Bardossy o madžarski politiki

Budimpešta, 24. apr. Uradno sporočilo pravi,  
da je sprejel Hitler 24. aprila v svojem glavnem  
stanu madžarskega regenta Horthyja, ki se je še  
isti dan vrnil v Budimpešto. To poročilo je po-  
vzročilo v vseh tozadevnih krogih živahna razmo-  
travanja. Ministrski predsednik Bardossy je danes  
obema zbornicama predstavil novo vlado. V svo-  
jem nagovoru je predstavljal čestitla ogrski vojski  
v zvezi z besedami o zmagah osiščnih armad. Po-  
tem je Bardossy pozdravljaval svobodno državo Hr-  
vatsko. Poudarjal je, da bo nova madžarska vlada  
hodila po poti, ki ji jih je zapustil svoj čas veliki  
državnik Gombös. Nato se je ministrski predse-  
dni spominjal zunanje politike, govoreč o svetovni  
vojni v letih 1914—1918, ko so vprav zmagujoči  
narodi doživeli tako krivico in so bile prikrasane  
tudi pravice Ogrske. Dalje je poudarjal, kakšne važ-  
nosti je za državo zlasti na gospodarskem in  
trgovskem področju, da je združena z Italijo in  
Nemčijo. Dejal je, da je ves ogrski narod enoten  
v duhu spoznavanja velikih poglavarjev držav

## Važni ukrepi Kr. Civilnega Komisarja Za obnovo prometa v zasedeni Sloveniji

Kr. Civilni Komisar za zasedeno slovensko  
ozemlje se je že v začetku svojega delovanja  
začel zanimati in proučevati vprašanja, ki so  
v zvezi s prometom med kraji, zasedenimi po  
italijanskih četah in ostalo Kraljevino.

Dne 24. aprila 1941-XIX. je že imel sesta-  
nek z zastopnikom prometnega ministrstva, na  
katerem sta podrobno obravnavala to vpraša-  
nje. Kr. Civilni Komisar je odredil, da se za-  
čne s 26. aprilom, t. j. v soboto, že-  
lezniški osebni promet s Trstom  
(za potnike in prtljago) s transportom od Vr-  
hnike do Trsta. V nedeljo, dne 27. aprila pa se  
bo začel avtomobilski promet med Trstom in  
Ljubljano in nazaj ter med Gorico in Ljub-  
ljano ter nazaj.

Nadalje študirajo tudi vpostavitve druge  
avtobusne linije med Ljubljano in Trstom in  
nazaj ter Ljubljano in Gorico ter nazaj. Služ-  
ba na teh linijah je poverjena dvema veli-  
kima specializiranim podjetjem Calissano in  
Ribi. Nadalje je Kr. Civilni Komisar odredil  
takošnji študij problemov avtomobilskega pro-  
meta med Ljubljano in ostalimi središči v za-  
sedeni pokrajini. Za uvoz in izvoz bo mogoče  
poporabiti progo Ljubljana—Karlovac—Reka.  
Tudi se proučuje vprašanje za blagovni pro-  
met, kako vpeljati prometno službo s tovor-  
nimi avtomobili, kar bo poverjeno zasebni  
tvrdki.

Tudi za cestna vprašanja je Kr. Civilni  
Komisar zainteresiral kompetentne organe, ki  
mu jih je dalo na razpolago prometno ministr-  
stvo. Dne 23. aprila so se začela dela na obnovi  
ceste med Kačjim vrhom in Ljubljano. Pro-  
gram za dela se bo izvršil v treh etapah. Prva  
faza bo dala začasno sistemizacijo od Vrh-  
nike do Ljubljane, druga faza bo dala popravilo  
ceste Kačja vas pri Planini—Vrhniku, tretja  
faza pa temeljito očiščenje ceste Kačja vas pri  
Planini—Ljubljano.

Organi Avtonomnega cestnega podjetja  
(ki skrbi za vse ceste v Italiji) so že začeli  
izdelovati načrte za popravila in glavno linijo  
ceste Ljubljana—Planina—Kačja vas. Ta cesta  
bo asfaltirana kakor vse glavne italijanske  
prometne žile.

### Gorenji ukrepi so velikega pomena

Gotovo najvažnejše vprašanje današnjih dni  
je obnova prometa. Promet nam posreduje iz-  
menjavo gospodarskih dobrin, promet omogoča  
ljudem spremembo njihovih bivališč, obisko-  
vanje drugih krajev. Zaradi tega je treba stre-  
meti, da se zopet omogoči obnovev prometa na  
zasedenem ozemlju in da se zlasti obnovijo do-  
bre prometne zveze s Kraljevino Italijo. Zaradi  
tega je treba pozdraviti veliko razumevanje, ki  
ga je pokazal g. Kr. Civilni Komisar za zase-  
dno slovensko ozemlje za obnovo prometa, in  
posebej pa treba ceniti njegova prizadevanja v  
tej smeri, ker bodo velike koristi za vse zase-  
dno slovensko ozemlje, ki mu bodo omogočila

## Kaj pripoveduje Dragiša Cvetkovič

Tržaški »Piccolo« prinaša iz Budimpešte dalje  
poročilo o Dragiši Cvetkoviču, kateri je v svoji  
vili v Nišu sprejel zastopnika bolgarskega lista  
»Utro«, kateremu je povedal svoje misli o udarcu,  
ki je zadel državo in njega osebno.

Cvetkovič je pripovedoval častnikarju o sku-  
pini kakih 20 fanatičnih častnikov, ki so samo v  
eni noči treščili državo in njeno prebivalstvo v  
tako nesrečo. Ti ljudje niso hoteli razumeti, da  
Nemčija more brezpogojno uničiti vsakogar, ki bi  
se ji hotel ustaviati. Na drugi strani pa je tudi  
resnica, da Nemčija nikakor ni zahtevala kakšnega  
prehoda svojih čet skozi jugoslovansko ozemlje, za-  
radi česar tudi generali niso odobrvali tistega  
peklenskega načrta. — To je povedal Cvetkovič o  
državi. Nato pa je pripovedoval o svoji družini in  
njeni usodi:

Tisto noč, ko je bil v Belgradu storjen puč,  
so v njegovo stanovanje prišli trije jugoslovanski  
letalski častniki v spremstvu oboroženih vojakov

priključek na normalno in brezhibno delujoče  
prometno omrežje Kraljevine Italije.

Za promet je bila gotovo najvažnejša ob-  
nova železniške zveze med Ljubljano in Trstom.  
Razdejani del borovniškega viadukta že poprav-  
ljajo, začasno pa je odredeno, da gre ves osebni  
železniški promet iz Ljubljane do Vrhlike, nato  
pa dalje do Trsta. S tem smo dobili najvažnejšo  
železniško zvezo z velikim gospodarskim, poli-  
tičnim ter kulturnim središčem, kar je ravno  
Trst.

Za osebni promet bo velikanske važnosti  
 uvedba rednih avtobusnih linij med Ljubljano  
in Trstom ter Ljubljano in Gorico. To bo slu-  
žilo interesom prebivalstva zasedenega ozemlja  
kakor tudi prebivalstvu teh dveh velikih mest,  
ki bosta imeli ugodne zveze.

Za ureditev rednega avtobusnega prometa  
pa je treba usposobiti tudi ceste. Naše ceste  
proti Kraljevini Italiji niso ustrezale zahtevam  
sodobnega prometa, saj so bili načrti za nji-  
hovo modernizacijo šele v študiju. Zato je tem  
bolj pozdraviti prizadevanja, da se te ceste  
usposobijo za sodobni promet. Predvsem velja  
to za glavno cestno zvezo Ljubljana—Planina—  
Kačja vas (Varco di Caccia). To cesto je treba  
najprej popraviti, nato pa bo ta cesta tudi asfal-  
tirana, kakor so vse druge važne prometne žile  
v Kraljevini Italiji. Iz gornjih poročil je raz-  
vidno, da se rešuje tudi to vprašanje.

Nadaljnje važno vprašanje pa je tudi ob-  
nova tovarnega prometa. Ker so ceste delno ne-  
poškodovane, je pričakovati, da bo najprej ob-  
novljen promet s tovornimi avtomobili, tako da  
bodo vsaj nekatere vrste blaga, ki so najbolj  
potrebne, zopet pristopne izmenjavi.

Razveseljivo dejstvo je tudi, da so mero-  
dajni faktorji začeli študirati vprašanje obnove  
tovarnega železniškega prometa na progi Ljub-  
ljana—Karlovac—Reka. Ta proga vodi delno  
skozi hrvaško ozemlje, vendar nas veže z dru-  
gim važnim gospodarskim središčem — s pri-  
staniščem Reko. Ker je proga nepoškodovana,  
je računati, da bo po njej kmalu obnovljen  
redni blagovni promet. S tem pa bodo tudi za-  
gotovljene potrebne količine onih predmetov,  
ki nam jih bo mogoče nabavljati v Kraljevini  
Italiji. Obnova tovarnega prometa na tej progi  
pa je važna tudi za Ljubljano, ker bo lahko z  
Dolenjskega in krajev ob progi Ljubljana—Kar-  
lovac dobivala važna živila in surovine.

Iz vsega je razvidno, da se temeljito dela  
na obnovi tako potniškega kakor tudi tovarnega  
prometa na zasedenem ozemlju. Obenem pa je  
razvidno tudi, da nam je pričakovati v najkra-  
jšem času popolne obnove osebnega prometa  
med zasedenim ozemljem in Kraljevino Italijo.  
Ker nam je računati zaradi prizadevanja mero-  
dajnih faktorjev, da bo promet na vseh sektor-  
jih obnovljen, se bodo tudi zmanjšale težave  
sedanjega časa in z obnovo prometa bodo dani  
tudi predpogoji za obnovo vsega gospodarskega  
življenja, kar ni samo želja našega prebivalstva,  
temveč tudi zasedenih oblastev, ki se trudijo,  
da uredi razmere na gospodarskem polju. Pri  
tem delu je potrebno sodelovanje vsega našega  
prebivalstva, da pomaga oblastem pri njihovem  
delu, ki je smotreno zastavljeno.

ter so njega in njegovo ženo prijeli, medtem ko je  
bil malo prej telefonsko obveščen, da so vojaške  
čete obkrožile predsedništvo vlade.

Drugi dan so ga odpeljali v Niš skupaj z ženo  
ter ga tam internirali v njegovi vili. Dne 7. aprila  
(to je v ponedeljek, drugi dan vojne — op. ured.)  
pa je nepričakovano že zagledal prve nemške  
oklepne divizije. Zdal je častnik, ki je nanj pazil,  
zapovedal Cvetkoviču, naj on in njegova žena gre-  
sta za srbskimi četami, katere so zapuščale mesto  
Niš. Cvetkovič in njegova žena sta bila prisiljena  
začeti bresti reko Moravo, katere jima je včasih  
segala celo do prsi.

Medtem pa se je razdalja med njima ter be-  
žečimi srbskimi četami vedno bolj daljšala, na  
drugi strani pa se je vedno bolj krajšala razdalja  
med Cvetkovičema in Nemci. Tako je bil rešen.  
Cvetkovič je pohvalil nemške čete, da so se moč-  
no korektno obnašale ter njemu in ženi omogočile  
vrnitev v Niš, kjer se more zdaj svobodno gibati.

### Delo v italijanski industriji

Rim, 25. aprila. Stefani. s. Z vladnim ukazom  
je bilo določeno, da se med vojno lahko v indu-  
strijskih in kovinarskih podjetjih dela po 12 ur na  
dan, da bi se tako krile potrebe proizvodnje. De-  
lavci bodo tako lahko delali po 72 ur na teden.  
V izrednih primerih je dovoljeno povečati delovni  
čas še za dve uri na dan. Tako bodo delavci lahko  
precej zvišali svoj zaslužek.

### Sodba švicarskih listov

Bern, 25. apr. Stefani. s. Švicarski tisk pri-  
znava, da je boj v Grčiji popolnoma izgubljen za  
Anglijo in Grčijo. Listi pišejo, da se zadnji boji  
vrše še samo zato, da bi grške in angleške čete  
lahko prepeljali na Kreta ali kam drugam. Toda  
prevoz bo mnogo težji, kakor pa je bil v Dunquer-  
queu, ker je Kreta precej daleč.  
Londonski dopisniki švicarskih časopisov pravi-  
vijo, da so angleški voditelji silno vznemirjeni, da  
bo sedaj Italija svoje čete, ki jih je rabila v Alba-  
niji in Grčiji, lahko uporabila v Severni Afriki. —  
»Exchange Telegraph« poroča, da postaja obleganje  
Tobruka vedno bolj mučno, ker primanjkuje v me-  
stu živil.

## Italijanske kolonije

Kraljevina Italija ima poleg Apeninskega polotoka še veliko imperialno cesarstvo drugod po Evropi in izven Evrope, zlasti v Afriki. Če pustimo ob strani zgodovinski razvoj italijanske imperialne cesarstva, bi bil kratek pregled italijanske imperialne posesti tale:

### Italijanski otoki v Egejskem morju

Blizu maloazijske obale ima Italija večjo skupino Dodekaneških otokov v Egejskem morju. Najvažnejši je otok Rhodos (Rodj). Glavno mesto tega otoka, Rodi, je sedež italijanskega guvernerja, ki ima daljnosežna pooblastila, kakor skrb za javni red, vrhovno upravno in sodno oblast, imenuje uradnike, sodnike, postavlja župane. Sodsivo je urejeno po italijanskem vzgledu. Vojaško je to otočje podrejeno divizijskemu generalu z divizijama na Rhodosu in Lerosu. Sedež pomorskega poveljstva je na Lerosu. Glavno letalsko oporišče je v Porto Lago na Lerosu. Letalske sile na Dodekanezu so podrejene letalskemu ministrstvu v Rimu. Prebivalstvo se bavi s poljedelstvom in ribolovom. Otok Rhodos je gozdnat. Po svetu slovi rodoško vino.

### Italijanska vzhodna Afrika

Italijanska vzhodna Afrika sestavlja oktobra 1935 osvojeno abesinsko cesarstvo ter koloniji Eritreje in italijanska Somalija. Prebivalstvo teh dežel znaša približno 15 milijonov duš. Italijanska vzhodna Afrika obdaja na eni strani Rdeče morje, na drugi strani pa Indijski ocean, sicer pa meji na angleško egiptovski Sudan, na angleško kolonijo Kenijo, angleško Somalijo ter na francosko somalijsko obalo. Peščena obala od Ras Kazara do Der Elue je približno 1000 kilometrov dolga. Najboljše pristanišči na tej obali sta Massaua in Assab. Ob obali je mnogo majhnih otokov, skupino Dahlah otokov sestavlja 122 otokov. Obala ob Indijskem oceanu je dolga 2250 km; tudi ta obala je peščena in čisto pustinja po njej monsum. Notranji kraji so zelo visoki. Povprečna višina znaša 2500 metrov. Najvišje gorovje v Eritreji presega 4000 metrov. Mnoge doline pa leže pod morsko gladino; tako je n. pr. Danakilski vrtna 1200 m pod morsko gladino. Gorovje je čisto presekano po globokih dolinah, po katerih teko reke in hudourniki. V Rdeče morje se izliva med drugimi Barca, v Indijski ocean pa predvsem Giuba in Sebeli. Sebeli je kakih 2000 km dolg vlekot, ki se pretaka dolgo vzporedno z južno somalijsko obalo, dokler se končno v močvirju ne stopi z vletokom Giuba, ki se izliva v morje pri mestu Chisimaio.

Na italijanskem vzhodnoafriškem področju izvira tudi Modri Nil kot odtok iz jezera Tana. V Modri Nil se izteka vodovje Nareba, Setita in Sobata. Najvažnejša jezera v tem prostoru bi bila: Tana jezero, Stefania jezero, jezero Clamo, jezero Margherita, Sciala in Zual.

Na čelu Italijanske vzhodne Afrike je generalni guverner z naslovom podkralj s sedežem v Addis Abebi. On je odgovoren izključno ministru za Italijansko vzhodno Afriko. Podrejene so mu vse vojaške in civilne oblasti v teh pokrajinah. Upravno je Italijanska vzhodna Afrika razdeljena na šest guvernementov in sicer: guvernement Eritreje (glavno mesto Asmara), guvernement Amhara (glavno mesto Gondar), guvernement Scioia (glavno mesto Addis Abeba), guvernement Galla in Sidamo (glavno mesto Gimma), guvernement Harrar (glavno mesto Harrar) in guvernement Somalia (glavno mesto Mogadiscio). Vsakemu guvernementu načeljuje guverner, ki je imenovan na predlog ministra za Italijansko vzhodno Afriko in po zaščitni ministrskega sveta s kraljevim ukazom.

### Libija

Libijo si je osvojila Italija v bojih s Turčijo v letih 1911 in 1912. Obdaja je na severu Sredozemsko morje, meji pa na Egipt, Sudan, francosko zahodno Afriko, francosko ekvatorialno Afriko, na južni Alžir in Tunis. 1900 km dolga obala sega od Ras Adjira do Sollumskega zaliva. Od zahoda proti vzhodu ima libijska obala tale imena: Tripolitanijska, Sirtika, Cirenaika in Marmarica. Tripolitanijska loži od Cirenaike zaliv Velika Sirta. Južna Libija sega že v puščavo Sahara. Znanih je nekaj zelenic, kakor Gadames, Dergi, Kufra itd.

Upravo Libije ima generalni guverner, ki je podrejen neposredno ministru za Italijansko Afriko. V guvernerju je združena civilna in vojaška oblast. Z zakonom od 10. aprila 1937 je bila Libija razdeljena na štiri province: Tripolis, Misurta, Bengazi in Derna. Sodstvo je redno z izjemo zakona o zaščiti države ter pravnih zadev, za katere so pristojna šeriatska in rabinska sodišča. Zaradi izredno važne vojaške lege ima Libija samostojno vrhovno poveljstvo za vse vojne sile na suhem, na morju in v zraku.

Koncesija v Tientsinu. Italijanska koncesija v Tientsinu obsega 0,45 km<sup>2</sup> prostora. Tam živi kakih 100 Italijanov in okoli 500 drugih belokožcev ter 7300 Kitajcev. Koncesijo upravlja občinska uprava pod nadzorstvom italijanskega kr. konzula.

## Oklepno orožje

Že v svetovni vojni je imelo oklepno orožje na zahodnem bojišču velik pomen. Po končani prvi svetovni vojni so v vseh državah začeli izboljševati tanke. Zelo so izboljšali snov, zlasti zunanje oklepne dele, ki so le težko prebojni, jeklene obrobe, s katerimi se tanki vale in spopadli so vse važnejše tehnične sestavine tanka. Veliko pozornost so posvetili hitrosti tankov, velikosti in moči motorjev ter predorni in rušilni moči velikih jeklenih nestvorov, ki podirajo pred seboj drevesa, rušijo zidove, ne potrebujejo nobenih poti, se gibljejo tudi v goratih pokrajinah itd. Vzporedno s tem so tanke vedno modernije in učinkovitejše oboroževali. Prav tako se je izpopolnjevala tudi obramba pred tem strahovitim orožjem, ki ne pozna nobenih ovir in proti kateremu je bilo staro orožje kakor muha proti slonu. Začeli so izdelovati posebne topove proti tankom in oklepnim avtomobilom. Njihova naloga je, onesposobiti jih v določeni razdalji za boj. Mislili so, da je sedaj pri kraju vloga tankov in oklepnega orožja v moderni vojni. To mnenje je prevladovalo zlasti po končani državljanski vojni v Španiji. Nemško-poljska vojna v septembru 1939 je pokazala ravno obratno. Obramba proti oklepnu orožju je lahko zelo velika, pa vendar ne more preprečiti udarne in prodorne sile novega oklepnega orožja, zlasti če ima posla z močno zaščito, brzostrelna artilerija napadalno, ki sproti podira pred seboj obrambo proti oklepnu napadnemu orožju.

Tank je z jeklenim oklepom zavarovano vozilo na motorni pogon. Giblje se s pomočjo verige, natakne na kolesa. Bojna moč tanka je tem večja, čim večji je tank. Jekleni oklep na tanku je tako močan, da ga krogle iz pušk, strojnic, manjših topov ali bombni drobel ne morejo poškodovati. Hitrost tankov je različna. Paziti je, da imajo tanki v zalogi vedno dovolj bencina. Opremljeni so z zelo natančnimi in modernimi napravami za merjenje, oboroženi pa so s strojnimi in majhnimi topovi. Slabost tankov je v tem, da se ne morejo gibati po velikih strminah in da običje v močvirjih. Lahko jih je zadržati tudi z umetnimi ovirami. Brnenje motorjev izdaja navzočnost tankov, iz tankov pa je med bojem težko obvladati pogled naokrog.

Iz položaja na bojiščih ter iz danih nalog je odvisno, kakšne tanke je bolje v posameznih primerih uporabljati. V nekaterih primerih potrebuje vojno vodstvo hitrih, udarnih tankov, drugi pa so zopet potrebni močni, veliki tanki. Srednje veliki tanki — pravijo jim lovci — so kaj pripravi za boj proti nasprotnemu topništvu. Napadalni tanki so prirejeni za napade na nasprotno postojanke in utrdbe. Oklepni avtomobili služijo za prevoz čet, za razne tehnične namene, za zvezo med posameznimi oddelki (ti imajo radijske oddajne in sprejemne postajice) ter za dovažanje orožja in zlasti streliva. Tako imenovane amfibije — dvoživke — tanki, ki jih lahko uporabljajo na suhem in na morju, še niso preizkušeni.

Naloga oklepnega orožja je v glavnem v tem, da prodre kakor klin med nasprotnika, ga zmede, utira pot svoji pehoti, uničuje sovražno topništvo, preprečuje napade nasprotnega oklepnega orožja, ter zasleduje bežečega nasprotnika. Najmanjša tankovska enota je vod. Ima pet vozil: poveljnikov voz, dva voza s strojnimi in dva zaščitna voza, ki krijeja hrbet svoji napadalni enoti. Trije do štiri vodi sestavljajo četo. En tankovski vod se dodaja četi pehote, ena tankovska četa pa pehotnemu bataljonu. Dve do tri tankovske čete sestavljajo oklepni bataljon, ki ima povrh še posebno motorizirano enoto za prevoz hrane in streliva. Oklepni bataljon se dodaja pehotnemu polku. Oklepni polk sestavlja štat treh do štirih bataljonov. Trije polki so ena brigada. Oklepni polki in oklepne brigade se dodajajo pehotnim divizijam.

Ko tanki napadajo, so razvrščeni drug za drugim ali pa v bojni črti. Če so drug za drugim v vrsti, znaša razdalja med posameznimi vozovi 50 do 100 metrov. Kadar so vodoravno drug poleg drugega, so lahko razvrščeni tudi v več vrst.

V boju naj bo druga vrsta oddaljena od prve največ 150 metrov. Kadar je v bojni vrsti večje število tankov, so, če le prostor dopušča, razporejeni v obliki šahovnice, in sicer v razdaljah 20 do 80 metrov. Oklepno orožje je nadomestilo in pomožno sredstvo pehote, katere pa ne more popolnoma nadomestiti. Tanki prebijajo sovražnikove vrste in se večkrat pojavljajo takrat in tam, kadar in kjer se jih najmanj ne da pričakovati. Najpriklednejše za tanke so rahlo valovite pokrajine. Kadar tank napada, se mora posluževati vseh mogočih sredstev, kakor: umetne megle, varovalne barve, mraka, raznih zvijač itd. Bencinske zaloge zadoščajo za 15 ur. Po nekajdnevni vojni, če so hušji boji pa tudi prej, morajo oklepni oddelki počivati, kajti treba je popraviti stroje in moštvo se mora odpočiti, da bo odpornejše in sposobnejše za boj.

Vozovi, prav tako oklepni seveda, ki služijo za prevoz hrane in goriva, morajo slediti bojnim oklepni vozilom. — Kadar se oklepna vozila podajo na pot ali v boj, jim je vedno določena izhodiščna ali namembna točka, kamor morajo v določenem času vsi prispeti. Na pot se morajo podati v jutranjem mraku ter morajo biti na svojem mestu vsaj dve uri pred napadom. Ko so izhodiščne točke zasedene, stopijo poveljniki v stik s pehoto. Pri napadanju se morajo ravnati po dveh glavnih vodilih, ki sta hitrost in presenečenje nasprotnika. Napad z oklepim orožjem se izvaja na trojni način: 1. tako, da napadejo najprej tanki, nato pa pehota; 2. prva napade pehota, temu napadu pa sledi strašen udarec tankov; 3. tanki in pehota napadejo istočasno. Prvem val lahkih oklepnih enot sledi večji oklepni avtomobil z močtvom, ki takoj izrabi vsak doseženi uspeh. Če sovražnik odbija tankovski napad, tanki najprej sunkovito udarijo, nato pa se umaknejo in se zakrijejo ter napadajo skupno s topništvom. Na pomoč morajo priti večji tanki. Paziti je, da je med tanki in pehoto vedno primerna razdalja in da zveza med obojimi silami ni nikdar pretirana, razen če seveda ta zveza sploh ni več potrebna in drve tanki kar naprej, zasledujoč sovražnika na begu.

### Japonski cesar podpisal japonsko-sovjetsko pogodbo

Tokio, 24. aprila. Japonska vlada je imela izredno tajno sejo, kjer je zunanji minister Macuoka poročal o svojem 40 dnevnem bivanju v Evropi. V prvi vrsti pa je vlada razpravljala o zvezi med Japonsko in Sovjetsko Rusijo.

Navzočni so bili vsi ministri v palači Tenno, kjer je princ Konoje, ministrski predsednik, natančno pojasnil pomen zveze s Sovj. Rusijo. Nato je (dne 25. aprila) podpisal japonski cesar to zvezo.

List »Asahi Šimbun« pravi med drugim, da je »diplomacija princa Konoje v Macuoke v prvi vrsti zato tu, da uredi razmerje med Japonsko in Kitajsko, in da bi se tudi uredili odnosi z Ameriko, saj je zmeraj bolj žutiti vpliv Anglije na Daljni Vzhod in na Združene ameriške države. Nujno je potrebno, da se vse to konča tako, da bo v prid japonski državi, za kar je porok vprav ta zveza s Sovjetsko Rusijo.«

### Avstralski parlament sklican

Newyork, 24. aprila. Ameriški dopisni urad poroča o težavnem položaju avstralskih čet, ki so bile na grškem bojišču in kar je povzročilo politično krizo v Avstraliji. Zaradi tega je bil sklican avstralski parlament, ki mora pojasniti položaj.

## Vsa plodna zemlja naj bo obdelana

Že večkrat smo opozorili naše bralce, naj letos prav posebno pazijo, da bo vsaka ped zemlje obdelana. Marsikje so vrtovi po mestih, ki bi prav lahko rodili namesto običajnega cvetja in zelenja koristne pridelke. Naj omenimo le krompir in razne vrste fižola, za katere še ni prekasno. Po drugih občinah naj skrbijo krajevne oblasti ali vsa srenja, da ne bo ostala nobena njiva neobdelana. Morda bodo nastopile težave zaradi pomanjkanja živine, ki je pri obdelovanju polja nujno potrebna. V takih primerih naj pomagajo sosedje drug drugemu, saj gre za skupno dobro.

Posebej moramo opozoriti lastnike kmečkih posestev, ki žive morda v mestih in ki se morda prejšnja leta niso mnogo menili za to, če so njihova kmečka posestva res zadostno obdelana. Če nimam samim ni mogoče poskrbeti, da bi bilo posestvo v celoti obdelano tako, da bo rodilo kar največ, so dolžni, da v kraju, kjer leži posestvo, priskoče ljudje, ki bodo zemljo obdelali. V takem primeru, če ne gre drugače, naj dajo zemljo v zakup kmečkemu prebivalstvu, ki bo gotovo rado zemljo obdelalo. V podobnem položaju kakor mestni lastniki kmečkih posestev so vsi večji po-

sestniki in veleposestniki, ki imajo plodne parcele, njive, travnike itd. raztresene po raznih krajih. Gotovo bodo storili vse, kar je le mogoče, da bo glavni del posestva, ki leži najbrž v bližini njihovega stalnega bivališča, kar najbolje obdelan. Če je njihovo posestvo preveliko, tako da ga s svojimi močmi in s svojo živino ne bi mogli vsega pripraviti, so dolžni, da ga izroče v obdelavo drugim kmetovalcem, ki bodo to delo mogli prevzeti. Za zemljišča, ki že zaradi oddaljenosti od njihovega stalnega bivališča za posestnike pri obdelavi ne pridejo v poštev, pa naj velja načelo, da naj jih prav tako obdelajo tisti, ki so za to sposobni in ki so jim najbližji.

Občine same naj pazijo, da taka zemljišča v njihovem območju ne bodo ostala neobdelana. Če se slučajno lastnik sam ne bi zanimal za obdelavo njemu preveč oddaljenega zemljišča, naj to stori občina in naj se dogovori s lastnikom. Vsi smo dolžni, da storimo vse, kar je le v naši moči, da po nepotrebnem ne morda zaradi malomarnosti ne bi ostalo kje plodno polje neobdelano. Na jesen bomo prav gotovo vsi veseli, če bomo čim več pridelali.

## Gospodarski organizem Balkana je treba revidirati

V novem redu Evrope se postavljajo tudi številni novi problemi, ki so pa zlasti številni na gospodarskem polju. Iz mnenja uradnih berlinskih krogov posnemamo po »Piccolo« tole:

Na splošno je treba poudariti, da se mora gospodarstvo balkanskih osnov vrtniti k svojim naravnim osnovam, ki mu kažejo pot na zapad v Nemčijo in Italijo. Kar se je godilo z Romunijo že prej, se bo moralo zgoditi tudi z jugoslovanskim gospodarstvom. Politični računi so v teh državah vzgajali industrijo, ki ni imela naravne osnove in kar je bilo v velikem nasprotju s pretežno kmetijsko osnovo države. Zato tudi industrije teh držav niso zmogle konkurence svetovnega trga. Posledica tega je bila zopet, da so morale biti zaščitene z velikimi carinami, kar je bilo v škodo notranjega gospodarskega življenja. Nemški list »Berliner Börsenzeitung« prinaša zanimiv primer, po katerem so bili produkcijski stroški trikrat višji kot produkcijski stroški železarn v Nemčiji.

Zaradi tega prihajajo do naslednjih zaključkov: Istočasno z revizijo na političnem polju morajo balkanske države prilagoditi svojo gospodarsko delavnost velikemu celinskemu gospodarstvu. Vpoštevati pa morajo pri tem, da je njih osnova kmetijska proizvodnja, ki se mora dvigniti, potencirati in povečati po življenjskih potrebah kontinenta. V prvi vrsti se mora povečati proizvodnja žitaric in oljnatih industrijskih rastlin. Na tej osnovi se lahko razvija velika industrija hranil, za katero je v Nemčiji na razpolago dovolj velik trg.

Na vprašanje, kaj bo z industrijo, daje Nemčija naslednji odgovor: Nemčija bo dovolila delovanje nekaterim industrijskim panogam. To potrjuje sodelovanje koncerna Hermann Goering in romunske težke industrije.

### Jugoslovanski mornarji pobegnili iz Gibraltarja

La Linea, 24. aprila. Po španskih poročilih povzemamo, da je dospela v Gibraltar jugoslovanska ladja »Tala«, ki je bilo na njej 19 mož posadke. Pomorščaki so izjavili, da so pobegnili iz Gibraltarja, ker niso hoteli biti večno pod Angleži in jim niso bili vdinjanji.

Španski delavci, ki hodijo v Gibraltar, so že do grla siti Angležev in vseh njihovih obljub in besed o osvoboditvi. Vsi soglašajo v svojem poročilu, da vlada med angleškim vojaštvom huda živčna razburjenost. (»United Press«)

### Francoski tisk o spodletelih angleških načrtih

Pariz, 24. aprila. Ves svetovni tisk piše o velikanskih uspehih osiženih armad na Balkanu, poroča o begu bivšega jugoslovanskega kralja, kakor tudi o begu grškega kralja in vlade na Kreta. Posebno pa se poudarja, kako so Angliji spodleteli načrti, ki jih je napravila glede na svojo politiko in sodelovanje na Balkanu, pa tudi v Afriki.

Posebno v Afriki, poudarja francoski tisk, so se z zmeraj razbilih angleških sanj, ki so bile posebno osredotočene na Egipt in Tripolitanijsko. Vsi tisti krogi, ki so bili prijazni Angležem, pravi francoski tisk, in to zlasti v Severni Ameriki, so izgubili po poročilih o italijanskih in nemških zmagah v Afriki, vso voljo, da bi pomagali Angliji. Pravijo tudi, da so se zdaj vrata vsakršne tozadnevne pomoči zaprla, češ, naj si Evropa sama pomaga, kakor si zna in more. (»Piccolo«)

### Prometne nesreče v USA

Newyork, 23. aprila. Prometnih nesreč je bilo v letu 1940 več kot sploh kdaj v Združenih amer. državah. Dognano je, da je bilo zaradi prometnih nesreč mrtvih 35.000 oseb, ranjenih pa 1.320.000.

### Kitajski pregovori

Bodite strogi do sebe in popustljivi do drugih, pa ne boste imeli sovražnikov. Pravica je edini denar, ki povsod velja. Če govoriš, naj bodo tvoje besede modrejše od tvoje govorice. Muteč govori bolje kakor lažnjivec.

Bedak naj molči. Če bo to delal, ne bo nihče vedel, da je bedak.

Dobri ljudje niso prepirljivi; prepirljivi niso dobri. Modreci niso učenji; učenjaki niso modreci. Resnične besede niso prijetne; prijetne besede niso resnične.

Prebogati so tisti, ki ne more nihčesar izgubiti. Samo v očeh drugih lahko vidiš svoje napake.

Nobene laži ni mogoče opravičiti brez nove laži.

### Luč za kolesa

Nemci so prišli na misel, izrabiti energijo, ki nastane pri vrtenju koles za pogon dinam, ki proizvajajo ravno toliko električne energije, kolikor je potrebno za majhno žarnico na sprednjem kolesu, obdano z reflektorjem, ki potem meče luč naprej. Neka nemška tvrdka je to idejo razvila naprej in je napeljala električni tok še na zadnje kolo v majhno rdečo žarnico, tako da bodo v bodoče navadna kolesa razsvetljena prav tako, kakor motorna kolesa.

### Ob'etn'ca Marconija

Bologna, 25. aprila. Stefani, s. Ob'etnico Marconija so proslavili s službo božjo, ki je bila na grobu italijanskega znanstvenika v navzočnosti odličnikov in oblasti, zastopnikov italijanske akademije in velike množice.

### Prva italijanska radijska postaja v Šanghaju

Šanghaj, 23. aprila. Včeraj so odprli v Šanghaju prvo italijansko radijsko postajo Daljnega Vzhoda. Italijanski poslanik grof Tallani je imel ob tej priliki poseben govor, kjer je poudarjal zgodovinski pomen otvoritve te postaje v času, ko so italijanske vojaške čete znane po vsem svetu po svojih uspehih na raznih bojiščih v Evropi in Afriki.

### Plinska eksplozija v španskem rudniku

Madrid, 23. aprila. Strahovita eksplozija je nastala v premogovnem rudniku pri Barruelu. Šestnajst rudarjev je bilo takoj ubitih, sedemnajst pa hudo ranjenih.

### Psi v vojni

Pri preskuševanju psov, ki naj jih vzamejo v vojaško službo, polagajo veliko važnost na to, če se pes boji streljanja ali ne. Pes, ki ga je moči uporabiti za vojaške namene, mora imeti dvoje lastnosti: ne sme se bati regljanja strojne in grmenja topov in ne sme se pustiti ustreliti. Pes, kateri zelo hitro beži, je slab cilj za sovražnika. Psi je v neki meri že prirojena lastnost, da se ne boji streljanja, toda vsi je nimajo v enaki meri. Psi je treba navaditi in tako izužiti, da bo skozi najhujši sovražni ogenj varno prinesel in zopet odnesel kako važno sporočilo, kadar že vse druge zveze odpovedo. Nekateri psi so navoržni in pobegeto takoj, kakor hitro jim živčigajo krogle okoli ušes. Teh psov seveda ne morejo uporabiti v vojaške namene. Pri nekaterih psih je tako, da jih je prvi strel, ki so ga v življenju slišali, tako prestrašil, da so od takrat naprej zelo plašljivi in nezanesljivi. Dokler so še mladi, se zvečine navadno še lahko privadijo streljanju, nekateri pa tudi ne. Vojaški psi pa morajo imeti še mnoge druge dobre lastnosti. Ne smejo se pustiti zavesti sovražniku, morajo biti zviti in se znati skrivati, morajo biti ubogljivi, dobro morajo razlikovati med svojo in sovražnikovo vojsko itd.

### Najdražji plašč

Najdražji in najredkejša obleka na svetu je plašč nekdanjega havajskega vladarja Kamehameha III. Ta plašč cenijo na 4 milijone dinarjev. Narejen je iz krasnega perja majhnih, zelo pisanih kolibrov. Ta vrsta kolibrov je danes že izumrla. Neketo majhnih živalic so morali vloviti in jim izpuliti perje, preden so ga nabrali za en plašč. Že snov sama, iz katere je plašč narejen, je torej prava redkost, poleg tega pa je tudi izredno umetniško narejen. Samo starodavni mogočni vladarji so si lahko kaj takega privoščili.

### Anekdota

Pruski poslanik na londonskem dvoru je pisal Frederiku Velikemu, da je njegova plača tako majhna, da bo kmalu prisiljen prodati svojo kočijo in bo moral hoditi peš na dvor, če mu kralj ne bo povišal plače.

Kralj mu je odgovoril: »Kar peš hodite, to je zdravo. Če bi se kdo iz tega norčeval, mu pa recite, da ste vi poslanik, za vami pa koraka 300.000 slug.«

# Drobne novice

## Koledar

Sobota, 26. aprila: Mati dobrega sveta; Mar- celin, papež in mučenec.  
Lunina sprememba: maj ob 14.23, Herschel napoveduje spremenljivo vreme.  
Nedelja, 27. aprila: 2. povelikonočna; Peter Kanizij, cerkveni učenik; Čita, devica.

## Novi grobovi

† V Ljubljani je umrl gospod Karel Kitzler, višji jamomerec TPD v pokoju. Pogreb bo v so- boto ob 11 dopoldne iz mrtvašnice v Šmajmerjevi ulici 2 na kolodvor, odkoder bodo prepeljali ze- meljske ostanke v Trbovlje in jih v nedeljo ob 10 dopoldne pokopali na tamkajšnjem pokopališču. — Blag mu spomin! Žalujemo naše iskreno sožalje!

## MORTOMOLJ

v obliki praška in tekočine varuje zanesljivo Vaša oblačila, košuljine, tapete, pohištvo, preproge itd. Za- htevatje ga v drogerijah in speker, trgovinah. Vsa pojavnika kakor tudi sredstva zoper različno gola- zen v hiši, shrambah in na polju pri: Ing. Prezeli, poobl. agronom-fitopatolog, Ljubljana, Wolfova 3/1, telefon 34-73. Uradne ure: 8—12

— Pričetek pouka na novomeški gimnaziji in meščanski šoli bo v ponedeljek, 28. aprila ob 8 za gimnazijo in ob 13 za meščansko šolo.

— Odbor Rdečega križa v Ljubljani nujno prosi za informacije o osebah, ki so se že vrnille, pa so jih prej njihovi svojci prijavili kot pogre- šane. S tem se ogromno delo, ki ga Rdeči križ poštovno opravlja, znatno olajša. Sproščila — usna ali pisarna — sprejema pisarna RK, Go- spodarska cesta 2-1, od 9 do 12 in 15 do 17.

— Oddaja konj, volov, avtomobilov, motoci- klov, koles, vozov in opreme na mestni pristavi v Povšetovi ulici 12 v Ljubljani, prav hitro napre- duje in je vedno polno ljudi, ki iščejo svojo živino in vozila. Ljudje so pripeljali že toliko konj in volov ter vozil na pregled, da bo mnogo lastnikov spet prišlo do svoje lastnine. Da pa vsi ljudje, ki varujejo tujo živino in vozila, prav tako pa tudi tisti, ki jo še skrivajo, lahko store svoje dolžnost, je pregled podaljšal do ponedeljka, 28. t. m. ter bo zaključen ob 18. V nedeljo seveda ni pregleda. Kdor pa prilaščeni konj in živino ter raznih vozil ne pripelje na pregled, bo zasledovan z vsemi mogočimi sredstvi in obtožen zaradi zločina. Pri pregledu konj je bilo ugotovljenih dosti pravih lastnikov in tudi dosti sleparstev. Vojaske oblasti je namreč vžigala svoje številke konjem v kopita sprednjih nog. Goljufi so pa te številke izpičili in večkrat vžigali druge številke, da zabrijejo sled. Prav tako so sleparji z volovskih rogov izpičili številke. Vse to piljenje in vžiganje novih številk pa sleparjem ne more pomagati, ker slepar ne more vedeti, kakšen konj ima tisto številko, ki jo je goljuf vžgal drugemu konju. Na konjski karti je namreč poleg višine in starosti konja tudi na- nančen opis vseh znakov, barve, lis, belih dlak itd., da konja ni mogoče zamenjati z drugim ter pravega konja vsakdo lahko spozna, čeprav konj nima številke ali ima vžgano novo številko. Vsako sle- parstvo bo danes ali jutri popolnoma zanesljivo dokazano, da se ne bo noben goljuf in tat ali plen- illec izognil najstrožjim kaznim. Tudi na mestni pristavi se je že pripetilo, da je mož z nedolžnim obrazom pripeljal konja na pregled, toda številka na konjskem kopitu je povedala sama, da je nova, ker je bila enaka številka zapisana na karti — kobile. Kovaci, ki pilijo kopita in rogove ter vži- gajo nove številke, bodo kmalu v rokah pravice.

— Markovo deževno vreme. Zeleni Jurij je bil v vremenu še ugoden in lep, Marko nam je pri- nesel dež. Od včeraj jutraj je neprestano deževalo. V letošnjem aprilu je doslej bilo 11 deževnih dni, ko je padlo do 77.5 mm dežja. V dobi 40 mučen- kov od 10. marca tja do 19. aprila smo imeli 7 deževnih odnosno snežnih dni. Drugače je bilo bilo megleno in podnevi lepo vreme. Snežilo je po nižjih hribih 17. marca. Mnogo snega pa je padlo po ravnini 24. marca. April je bil splošno lep. Star vremenski rek pravi: »Okoli sv. Jurja dež, okoli sv. Petra zmrzna suša, so nato jeseni polne kleti in kašče.« Sedanjí dež je dobrodošel polju in vsem nasadom. Bukovje počasi zeleni. Bohotno so se razcvetele breskve, marelice in češnje. V do- brunjski in sostrski okolici je vse v bujnem če- snjem cvetju.

— Poslovanje izvršilnih oddelkov na sodišču. Zaradi vedno od leta do leta naraščajočih realnih in mobilijarnih ekszekucij je bil prvotni izvršilni ode- delek okrajnega sodišča v Ljubljani razdeljen v tri oddelke. Sedaj rešujejo oddelki vse tekoče za- dave ekspeditivno in hitro. V smislu odredbe do- voljuje okrajno sodišče le izvršbe, nanašajoče se na preživnino, službene in mezne pogodbe, na- jemne pogodbe, na rentne terjatve in na zahtevke za vzdrževanje, kakor tudi za terjatve iz socialno- zavarovalnih odnosov. Dovoljene so dalje deloza-

cije na podlagi pravomočnih sodno-stanovanjskih odpovedi. Letošnji april zaznamuje izreden padec ekskucijah predlogov. Ta mesec je bilo pri vseh treh izvršilnih oddelkih vloženih skupno 165 izvr- šilnih predlogov, lani ob tem času pa 925.

— Lepo prosim vse, ki vedo kaj o inž. Josipu Zenerju iz Rajhenburga, ki je bil kot rez. konj. poročnik pri 8. konj. polku, 2. eskadron, v Čakovcu. Sproče naj, proti povrnitvi stroškov, na naslov: Mari Zener, učiteljica, Mirna peč, Dolenjsko.

— Dereani Gabriel, redov, se ni še vrnil do- mov. Konec marca se je javil iz Jakišča pri Sla- vonski Požegi: Šola 5. baterije, 1. art. polka. Kdor o njem kaj ve, ga lepo prosim, da mi sporoči na naslov: Berta Dereani, Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani. Stroške povrnem.

— Pogreša se Pritekelci Vladimir, rojen 1. 1917., 2. posadni bataljon, 2. četa v Čerknici; nazadnje se je nahajal v Vražem vrtu pri Prezidu. Do danes se še ni javil. Kdor bi kaj vedel o njem, prosim, da mi sporoči na naslov: Pritekelci Anton, Ljubljana, Pod Gozdom 2, pri stari cerkvi v Šiški.

— Pregelj Bogomil, rez. topniški poročnik, je služil pri 4. bateriji, 4. topn. polka v Zaje- čaru-Ljubnici. Starši pogrešanega prosijo lepo, da sporoči dotični, ki ve kaj o njem, na naslov: Pregelj Ivan, Ljubljana, Grablovičeva ul. 20.

— Koliko je vredno 9612 kg zlata? Pred dnevi smo poročali, da sta ravnatelj podružnice Narodne banke v Mostarju Krstić in njen uradnik Krstić 13. t. m. odnesla iz banke 9612 kg zlata in da je bila proti njej izdana tirailica od vataškega po- verjenika v Mostarju. Kakor smo poučeni, je Na- rodna banka kupovala zlato po 60, pozneje po 64 dinarjev za 1 gr zlata, torej za 1 kg 64.000 din. Omenjena množina zlata bi torej bila vredna 615 milijonov 168.000 din. Pravi pa, da je sedaj kg zlata vreden 90.000 din. Tudi podružnica Narodne banke v Ljubljani je hranila mnogo zlata v svojih tresorih. To zlato pa je bilo že lani ob češkoslo- vaški krizi odpeljano v Belgrad in od takrat ni imela ta podružnica nikakega zlatega zaklada.

## Ljubljana

1 Vso državno lastnino: kakor denar, živila vseh vrst, orodje in drugo, ki si jo je prebivalstvo prilastilo iz javnih zalog, skladišč, vagonov ali ka- korkoli, morajo neupravičeni lastniki takoj prijaviti mestnemu vojaškemu uradu na Ambrozevem trgu št. 7, I. nadstropje, soba 4. Kdor še takega blaga ni naznanil, naj to stori ob delavnikih od 8 do 12 in 16 do 18. Opozorjamo, da bodo stroge preiska- ve po hišah. Kdor ne bo prijavil prilaščene- ga blaga, bo kaznovan po določilih uredbe bana in narodnega sveta z dne 16. aprila 1941.

1 Kazipoti po Ljubljani. Okupacijske oblasti so v Ljubljani namestile že več novih kazipotov, ki prav dobro služijo v orieniaciji zlasti vozilom ita- lijanske vojske in vsem, ki prihajajo v Ljubljano. Kazipoti so za sedaj začasni. Popravljajo pa že po navodilu okupacijske oblasti tudi orientacijske ta- ble, ki so bile svoj čas postavljene v Ljubljano zlasti za orientacijo avtomobilskega prometa.

1 Za dolge večere je najprimernejše in naj- boljše razvedrilo dobra knjiga. Ljudska knjižnica na Miklošičevi cesti 7, nudi tako čtivo v obliki slo- venskih, italijanskih, nemških knjig za nizko ceno. Odprta je vsak dan razen ob nedeljah, in sicer od 9 do 12 in 3 do 6.

### Gordka J. C. Mayer, Ljubljana

obvešča svoje cenj. odjemalce, da bo detajlna prodajalna od 25. do vključno 28. t. m.

### vsled predelave zaprta

Cenejši oddetek in engros bosta odprta.

1 Benedettijeva veseloigra »Trideset sekund ljubezni« je delo, ki osvaja gledalca s humornim dejanjem; zabavna zlagana rodbinsko moralo in razkrilje v obzirnem poteku dejanja, kako skopni ob denarnem vprašanju. Igrali bodo: Mira Dani- lova, Kralj, Jerman, Gabrijelčičeva, Mileva Bolta- rjeva, Nablocka, Cesar, Gregorin, Lipah in Rakarjeva. Režiser prof. Sest. V soboto ob 17 bo predstava za red B.

1 »Princeska in zmaj« je naslov bajke, ki jo je napisal Peter Golovin in ji je komponiral glas- bo Janko Gregorc. Krstina predstava te učinkovite mladinske igre bo v soboto ob 17 v Operi. Prva ponovitev bo v nedeljo ob 11 dopoldne.

1 Pevke in pevci! Za akademsko službo božjo pri oo. frančiškanih pričnemo po velikonočnem premoru spet z rednimi pevskimi vajami drevi ob 6 in jutri ob 10. Vljudno vabljeni prav vsi, ki ste doslej že kdaj sodelovali, pa tudi drugi, ki ste po- slej pripravljeni sodelovati pri zboru!

1 Petkov živilski trg. Kakor vsak petek, tako je bilo tudi včeraj veliko zanimanje za ribji trg, ki pa ni bil posebno bogato založen. Precej je bilo krapov po 2 din za kg. Belice so bile po 20

shodih, ki sem jih imel, varoval ene stvari: da bi s politiko — kar zaslužil. Tudi a to brošuro nisem nameraval ničesar zaslužiti. Vendar pa ni- sem prav nič dvomil o tem, da me bo Kulovec vsaj vprašal, koliko hočem za rokopiis imeti, ali pa, da bo sam ponudil kak honorar. Pa ni storil ne enega ne drugega. Prijazno se je smehljaj, ko je prevzel rokopiis, se lepo zahvalil — pa sem imel vse opravljeno! Moram reči, da me je ta Kulovecova »gesta« prijetno presenetila. Na mah mi je stopilo tole pred oči: koliko je moral ta mož delati res samo zaradi stvari same, koliko je moral v to delo vložiti neplačane in neplač- ljivega truda, s kako čistimi nameni je vrnil po- litično delo, da se mu je zdelo nekaj samo po sebi umevnega, da kdo temu delu v pomoč brez- plačno napiše brošuro! (Sam mi je rekel nekoč, da je kot tajnik SLS dal stranki ne samo svoje delo, ampak ji je žrtvoval tudi vse prihranke, ki so mu ostali kot vojnemu kuratu iz svetovne vojne.) Odkrito povem, da spada med tiste stvari, ki jih najbolj nerad napravim zastoj, prav pi- sanje. Pri pisanju navadno človek trpi, pa se mi kar krijeva zdi, če za tako hudo delo ne dobiš honorarja. Zato sem v konkretnem primeru, ko me dr. Kulovec za delo nekaj tednov ni niti vprašal po honorarju, smatral to za nezasužen — poklon, ki me je pa res razveselil.

Ta neznaní dogodek iz dr. Kulovečevega živ- ljenja naj pomaga pojasniti — velike uspehe, ki jih je ta mož dosegel v življenju. I. Dolencec.

## Dr. Kulovec v spomin

V letih 1919 in 1920 me je dr. Kulovec kot tajnik SLS večkrat vabil, naj grem na kak po- litičen shod. Skušal sem mu ustreči in sem bil tako prisiljen, da sem proučaval razna vprašanja, o katerih sem mislil, da je o njih treba govoriti v prvih mesecih lastne države. Želel sem pač, da bi politični shodi ne širili med ljudmi strasti, ampak znanje in pravilno pojmovanje odnosa do svoje države. Tako se mi je nabralo gradiva za drobno knjižico. Privzel sem še predavanje, ki ga je imel na poučnem tečaju Jugoslovanske kmečke zveze dr. Aleš Ušeničnik, in sem vse skupaj ponudil tajništvu SLS, da izda brošuro »Politični katekizem ali kaj mora vsak držav- ljan vedeti o politiki«. Dr. Kulovec je bil s po- nudbo zadovoljen, v maju 1920 je šel rokopiis v tiskarno in koncem maja je bila brošura v ob- segu približno 100 strani že natisnjena menda v 5000 izvodih.

Kar sem pa pri tej stvari želel povedati dr. Kulovec v spomin, je tole. Dobro se spominjam dneva, ko sem izročil v tajništvo SLS izgotovlje- ni rokopiis. Če po pravici povem, sem pričakoval, da bo dr. Kulovec pri tej priložnosti našel vpra- šanje mojega honorarja. Sicer sem bil sam pri sebi iz posebnih razlogov sklenil, da za rokopiis ne bom ne zahteval in tudi ne sprejel nikakega honorarja. Četudi zveni kakor samohvala, naj vendar povem, da sem se pri vseh političnih

Beli in zdravi zobje  
**SARGOV KALODONT**  
proti zobnemu kamnu

do 26 din za kg, ostrži po 30 din za kg, prav toliko so veljali živi raki, ki so zaradi tega prav gotovo izredno draga slaščica. Klini so bili po 20 dinarjev, tako da lahko rečemo, da so se vse slad- kovodne ribe podražile za 100%, le postvri so ostale pri stari ceni 40 din. Zabiji kraki so bili po velikosti od 1 do 2 din. Živilski trg je bil založen še dokaj dobro z zelenjavo. Dež je namreč marsi- katero gospodinjjo odvrnil od obiska živilskega trga in zato niso bile razprodane vse zaloge tako zgodaj kakor navadno. V prodajalnah mestne ob- čine pa je bilo v petek največje zanimanje za jajca. Mestna občina je v petek jutraj začela prodajati na krušne karte po 4 jajca na osebo. Najbolj pri- vlačna je bila seveda cena po 0.75 din. Kdor je vzel jajca na krušne karte, so mu to potrdili s posebnim žigom, ki je imel oznako R 12. Kako velikansko je bilo zanimanje za jajca, najlepše dokazuje število prodanih jajc. Vsega skupaj so v petek dopoldne prodali 25 zabojev po 720 jajc, kar da 18.000 jajc v nadrobni prodaji. Tudi zanimanje za mast se še ni pogoilo in so prodali v prodajalni mestne občine v petek 2200 kg masti. Krompirja je šlo okrog 600 kg, ješprenja okrog 100 kg, kase pa okrog 50 kg. Precejšnje povpraševanje je bilo po fižolu, ki ga pa v petek niso prodajali.

1 Več parcel v najem bo oddala mestna občina ljubljanska na Bokalih, v Mestnem logu, Trnovem in v svetokriškem okolišu za obdelovanje. Revni in manj premožni občani, ki imajo večje družine ter so voljni s svojimi družinami obdelati ta zemljišča, naj se prijavijo danes, v soboto 26. t. m., ali v ponedeljek in torek med 8 in 13 v mestnem gos- podarskem uradu, Beethovnova ulica 7-I, šoba št. 23.

1 Lepa jajca po 75 par je začel mestni preskr- bovalni urad prodajati na svoji tržnici na Pogacar- jevem trgu. Na vsako krušno karto dobite 4 jajca. Tam dobite tudi izvrstno banaško mast po 34 din kilogram, in sicer na vsako krušno karto po 1 kg na mesec. Tudi krompirja po 1.75 din je še dosti, zelo pa gospodinjje hvalijo fižol po 7.50 din, ješ- prenji po 7 din ter pšeno za kaso po 7.50 din kg. Pred tržnico je vse dopoldne dosti gospodinj, ki se zalagajo s poceni in dobrih živil. Razen tega je prebivalstvo zadovoljno, ker je mestni preskr- bovalni urad z nabavo in prodajo najpotrebnejših živil po znosnih cenah zavrli pretrirano dražnjo in zvišanje cen. Tržnice so velike in je v njih še dosti prostora, da mestna občina prične prodajati tudi še druga živila, če bi jih razni obrtniki in producenti ne hoteli prodajati na trgu, ali pa bi zanje zahtevali previsoke cene. Spet po moramo opozoriti na strogo uredbo, da nobena cena ne sme biti višja od cene, ki jo je tisto blago imelo dne 15. marca. S tem pa ni rečeno, da cene morajo ostati enake, kakršne so bile 15. marca, pač pa mora biti na pr. zelenjavi, ki jo je vedno več, se- daj mnogo cenejša in tudi druga živila se morajo poceniti. Prodajalci, ki zahtevajo za blago nedovo- ljeno ceno, bodo kaznovani z zaporom najmanj 15 dni in povrh še z denarno globo od 5000 do 100 tisoč din, v veliki prodaji pa s strogim zaporom najmanj 3 mesecev, poleg denarne globe od 50.000 do 1.000.000 din. Okupacijske oblasti odločno vztrajajo na tem in ne trpe nobenega izkoriščanja prebivalstva. Izkoriščevalcem bodo vzete tudi kon- cesije in poslani bodo na prisilno delo. Mestni tržni urad vabi kupce, da vsak prekršek takoj na- znanijo mestnemu tržnemu uradu v Mahrovi hiši.

1 Novo klavnicno je odkrila policija v Mestnem logu tam pri Viču, v njej pa zaklanega krasnega- prima — primissima vola. Del prvotnega mesa je podjetni »mesar« že prodal, toda na tej klavnici kupljeno meso bo kupcem obležalo v želodcu in jih težilo še v luknji. Podobno se bo godilo tudi skrbni množici, ki je plenila skladišča in vagon- ter se z moko in drugimi živilii, delikatesami in piščanci založila za dolgo časa. Povedati moramo, da so plenilci delali z jajci tako, da so psi cesto, impregnirano z razbitimi jajci, lizali nekaj dni. Vse tako nabavljeno blago je treba naznaniti mest- nemu vojaškemu uradu na Ambrozevem trgu 7, I. nadst., soba 4. Zato opozorjamo vse posmetnike takih zalog, na natančne preiskave po hišah. Sve- tujemo torej neprevrnim ljudem, naj se ne zana- šajo, da bodo rešili naropano blago pred bistrimi očmi preiskovalcev, ker je med tatovi samimi dosti kodoživelih izdajalcev. Da ohranijo prizore iz dnevov nereda zgodovini, so spretni fotoamaterji pijano drhal neopaženo fotografirali in fotografir- so nekateri iz izročili oblastem. Moderna fotogra- fija je res na višku, saj so obrzi na njih kakor živili V mestnem vojaškemu uradu poleg naznanil neupravičeno prilaščene- ga blaga seveda s hvalež- nostjo sprejemajo tudi take fotografije za zgodo- vino mesta Ljubljane.

1 Ljudje se malo pravdajo. Na vseh 4 civilnih oddelkih okrajnega sodišča v Ljubljani je bilo ta mesec do včeraj vloženih le 60 tožb zaradi plačila različnih terjatev do najvišjega zneska 12.000 din; lani v tem času je bilo vloženih kar 332 novih tožb.

1 Oropano stanovanje. Pred nedavnim so drzni tatovi vdrli v stanovanje Franca Stajerja v Koba- ridski ulici in pobrali vse, kar se jim je zdelo vredno. Odnegli so radijski aparat znanke »Phi- lips«, šivalni stroj znanke »Singer«, moško kolo, otomano, kuhinjsko stensko uro, kuhinjsko posodo, tri ogledala in dve električni svetilki. Napravili so škodo čez 15.000 din.

1 Popravilo v trgovini Mayer. V veliki pro- dajni dvorani trgovine I. C. Mayer so v petek dopoldne začeli s popravilom stropa. S stropa se je namreč vsul debel sloj ometa. Zaradi tega je trgovina začasno zaprta, delavci bodo zbili omet s celega stropa in nato strop popravili.

1 S pobiranjem smeti je mestno cestno nad- zorstvo že v ponedeljek spet pričelo po vsem me- stu, tako v središču kakor na periferiji. Navzlic temu pa opozarjamo gospodinjje, naj smeti sežigajo ter pepel in najraznvrstnejše druge odpadke izko- riščajo za kompost, ki je po vrtovih in njivah ne- obhodno potreben za dobro letino.

## Gledališče

Drama: Začetek ob 17. uri: Sobota, 26. aprila: »Trideset sekund ljubezni«. Red B. — Nedelja, 27.: Zaprt. — Ponedeljek, 28.: Zaprt.

Opera: Začetek ob 17. uri: Sobota, 26. aprila: ob 17.: »Princeska in zmaj«. Krstina in mladinska predstava. Izven. — Nedelja, 27. aprila ob 11.: »Princeska in zmaj«. Mladinska predstava. Izven. Ob 17.: »Rusalka«. Izven. Znižane cene od 30 din navzdol.

## Lekarne

Nočno službo imajo lekarne: dr. Kmet, Tyr- ševa cesta 43; mr. Trnkoczy ded., Mestni trg 4. in mr. Ustar, Selenburgova ulica 7.

## Ljubljansko gledališče: A. de Benedetti: »Trideset sekund ljubezni«

Po daljšem presledku je bila v sredo, dne 23. aprila zopet premiera v ljubljanski Drami. Uprizorili so veseloigro v treh dejanjih »Tride- set sekund ljubezni«, ki jo je spisal Aldo de Benedetti. Kar zadeva število italijanskih iger, ki so bile v zadnjem obdobju na sporedu v na- ši dramii, bi sicer ustrežalo, vendar izbor del razen Goldonija in Pirandella ni bil vedno najboljši. Tudi A. de Benedetti, čigar delo smo letos že ponovno gledali, ne spada med reno- mirana imena v italijanski dramski tvornosti. Kljub temu pa njegova veseloigra odtehta mar- sikatero povprečno delo v našem dramskem sporedu zadnjih let.

A. de Benedetti je eden izmed tistih avtor- jev, ki ljubijo predvsem presenečenja in odr- sko učinkovitost. Njegova veseloigra nam na lahkoten, bolj šaliv kakor resen način odkri- va svet ljubezenskega dogajanja ter hkrati na rahlo posmehljiv način razkrinkava človeško sebičnost in moč denarja. Zgodba sama po sebi je malo verjetna, a zdi se, da avtor hote zma- guje prav s to eksotiko snovi. V tem je prav tako rafiniran, kakor je sicer spreten v risanju oseb in ustvarjanju napetih situacij. Predvsem pa je njegovo delo zabavno in vedro; ko odha- jaš, si zadovoljen, čeprav veš, da se v tebi ni nič bistvenega premaknilo.

Igra, ki jo je pripravil g. Osip Sest, je bila uprizorjena v isti zasedbi kakor predlanskim, tako da bi smeli bolj upravičeno govoriti o po- novitvi kakor o premieri. Ker se igra dogaja v Rimu, ni prav, da vidimo skozi okno ozadje, ki ni prav nič podobno rimski pokrajini ter je v prvem in drugem dejanju isto, dasi je pri- zorišče spremenjeno. Sicer pa je delo igralsko uspešno in bo nedvomno tudi letos privabilo mno- go občinstva. Poleg g. Kralja, ki je Piera Gua- randinija izoblikoval s smešno-resnobno odloč- nostjo, sta bila to pot posebno izrazita v igri ga. Gabrijelčičeva kot temperamentna Geltru- da in g. Lipah v vlogi advokata. Ga. M. Dani- lova, ki je igrala Grazio, je bila videti v za- četku nekoliko nerazpoložena, vendar je zlasti v tretjem dejanju z močno igro ta vtis zabri- sala. Posebej moramo omeniti še učinkovito ko- mičnega strica g. Gregorina v družbi tete ge. M. Boltarjeve ter stari par Sarianijevih, ki sta ga s prepričevalno realistično predstavljala ga. Nablocka in g. Cesar. Po daljšem presledku je nastopil tudi g. Jerman v vlogi neodločnega Graziinega moža Fullia. V manjših vlogah na- stopajo v igri še ge. Rakarjeva, Slavčeva, J. Boltarjeva in g. Presetnik.

Občinstva je bilo pri premieri precej, ven- dar bi bilo želeli še večjega obiska. Fr. V.

## Novice iz Stajerske

Graška »Tagespost« poroča o velikih slo- vnostih na Hitlerjev rojstni dan v Ptuj. Na glavnem trgu se je zbrala poleg vojaštva Hi- tlerjeva mladina iz okrožja Graz — okolica ter kakih 5000 Ptujčanov; med njimi mnogo kme- tov in viničarjev v stajerski noši. Voditelj švabsko-nemškega Kulturbunda je imel slav- nostni govor, v katerem je poveljeval vklju- čitev Spodnje Stajerske v Nemčijo ter je spo- ročil zborovalcem, da se bo ptujski glavni trg odslej za vedno imenoval trg Adolfa Hitlerja. Nemške zasedbene oblasti omogočajo prebival- stvu filmske predstave tako, da z avtomobili prevažajo filme iz kraja v kraj. Tako piše »Tagespost«, da je prejšnjo soboto prisostvo- vala velika množica ljudstva v Apačah predva- janju najnovejših filmskih dnevnikov iz vojne ter filmu: »Pozor, sovražnik posluša!« Pred- stave so bile do pol dvanajstih ponoči, pa še niso prišli vsi na vrsto. Iste filme predvajajo zdaj tudi v Mariboru. Tam je videti še drug novi nemški film »Helmet«. List pravi, da si je že nad 30.000 Mariborčanov ogledalo nove nemške filme.

## Še 10.000 pogrešanih Slovencev

Kolikor ima podatkov Rdeči križ v Ljub- ljani, pogrešajo sedaj še okrog 10.000 Sloven- cev. Rdeči križ posluje zelo vestno in vsestran- sko. Postregel je že mnogim s podatki glede usode svojcev. So pa še vedno velike težave, ker še niso obnovile telefonske in brzojavne zveze. Doslej se je Rdečemu križu javilo že več sto pogrešancev, ki so bili zanje svojci v skr- beh. Da to delo pospeši, je Rdeči križ poslal zastopstva v Zagreb, Belgrad, Maribor in Celje. Ko se bodo ta zastopstva vrnila — najbrž že v prihodnjih dneh — bo gotovo pojasnjena usoda še mnogih pogrešancev. Najmanj se je vrnilo domov doslej Slovencev iz južnih krajev, posebno iz Srbije. Tisti, ki so bili bliže, so se večinoma že vrnili, drugi, ki so bili daleč in so ostali precej časa odrezani od prometnih zvez, se pa vračajo le počasi. Zadnje dni se je vrnilo več bivših vojakov iz raznih krajev Bosne, ki so jo zasedle deloma nemške in deloma ita- lijanske čete. Prihajajo pa še tudi iz raznih kra- jev Srbije niže pod Belgradom, celo iz okolice Bitolia in Skoplja. Bivši vojniki, ki so se vrnili, pripovedujejo, da so v raznih krajih srečali še veliko Slovencev, ki se bodo v kratkem vrnili, ker jim gredo zasedbene oblasti povsod na roko.

## Poizvedovanja

4000 dinarjev je izgubil reven trg. pomočnik od Jelacina do pošte. Pošten najditelj se naproša, da denar proti nagradi vrne na upravo »Slovenca«. Izgubila se je mala papiga, ki sliši na ime »kocica«. Kdor jo je prijel, se prosi, naj jo vrne proti nagradi: M. Kocjan, Poljanski nasip 34.

## Ob priliki vloma

na gorenjskem kolodvoru v tovorni voz na stranskem tiru, so neznaní storilci med ostalim blagom ukradli 2 paketa, naslovljena na Ju- goslovanske tvornice gume v Kranju, ki sta vse- lovala 10 strokovnih knjig in eno kazalo: En- zyklöpadie der technischen Chemie od Ullman- na. Knjige so vezane v platno ter je vsaka knji- ga težka 2 do 3 kg. Kdor koli bi pripomogel, da se knjige vrnejo naslovniku, prejme od to- varne primerno nagrado, vsakogar pa svarimo pred nakupom teh knjig.

P. S. Finžgar

# Pod svobodnim soncem

## Povest davnih dedov

134.

135.



136.

137.

## Mali oglasi

### Službe

V službo sprejem  
mlado dekle za kmečko  
delo. Poizve se: Karu-  
nova ul. 12, Trnovo. (b)

### Sobe

Sprejem  
dva gospoda na stanova-  
ni. Strelška ul. 24, prit.  
levo.

### Oblave

Dotični,  
ki je 24. t. m. v Delavski  
zbornici zapustil star  
plašč in odnesel novega,  
se poziva, da ga takoj  
vrne, sicer bo v kratkem  
v jetnišnici, ker je po-  
znan.

### Avto-motor

Avto »D. K. W.«  
sive barve, evidenčna  
št. 16-51, motorna štev.  
1.012.458, številka šasije  
3.154.058 se išče. Najdi-  
telj se naproša, da javi  
naslov lastniku Iv. Zu-  
paniču, Ljubljana, Kers-  
nikova ul. 3. proti na-  
gradi 2000 din.

### Kupimo

Kupim  
gume 32x6. Ponudbe na  
upravo »Slovenca« pod  
»Gume 5517«.

### Seno

cca 2000 kg kupi gostil-  
na Vodnik, Podutik 25.  
Ljubljana 7.

**Vsakovrstno zlato**  
briljante in srebro  
kupi po najvišjih cenah

A. Božič, Ljubljana  
Franciškaška ulica 8

### Poizvedbe

za živali

Iščem dva konja

eden ima žig na nogi  
št. 1461, je rdeč, leva  
zadnja noga bela, na  
glavi ima belo zvezdo;  
drugi ima žig 1477, je  
nizek, rdeč in na prsih  
močno odrgnjen od ko-  
mata. — Kdor mi javi,  
kje se nahaja kateri iz  
med obeh konj, bo dobil  
lepo nagrado od lastni-  
ka. — Matija Zobec, Go-  
riča vas pri Ribnici, Dol.

Pramastega konja

št. 308, dobi lastnik, če  
predloži potrebne listine.  
Naslov v upravi »Sloven-  
ca« pod št. 5549.

Moji konji

ki so bili na 4. aprila v  
Kosezah pri Ljubljani vo-  
jaški oblasti oddani, se  
se niso vrnil. To so Sar-  
go pod vzgano št. 4162,  
Sulta št. 4163 in Lisac št.  
2396. Vsi opremljeni z  
dobro ohranjenimi komat-  
ti. Kdor je v posesti teh  
konj, naj me proti dobri  
nagradi obvesti ali vrne  
konje. — Franjo Zdravč,  
trgovina lesa in oglja na  
debelo, Dolga vas št. 17,  
pošta Kočevje.

Iščem kobilu

»Pramo«, temno, z majh-  
no liso na glavi in tanko  
črto do smrčka, staro 6  
let. S prvimi kopiti stoji  
na ven in se malo kreše,  
ima majhno glavo in je  
brez žiga. Višina 153 cm.  
Kdor sporoči, kje se na-  
haja, na naslov Kadunc  
Franc, Na Požaru št. 24,  
Ljubljana, dobi nagrado  
500 din.

Iščem dva konja

eden je svetel »Fuksa«,  
visok 15 pesti, žig št. 352,  
drugi je temen »Fuksa«,  
14 in tri četrt pesti vi-  
sok, žig št. 353. Konja  
sta bila oddana III. ba-  
teriji na Ježici. Kdor kaj  
ve, naj sporoči proti na-  
gradi na naslov: St-u-  
kelj Miha, Zapuže 8, p.  
št. Vid nad Ljubljano.

Iščemo konja »Fuksa«

ki sliši na ime »Polde«,  
št. 316. Vojaška oblast ga  
je prevzela v Skof. Loki.  
Visok je 172 cm, prsna  
mera 195 cm. Star je 7  
let. Kdor bi vedel, kje se  
nahaja, prosim da sporo-  
či proti nagradi. Marvič  
Anton, stavbenik, Ljub-  
ljana, Tyrševa cesta 55.

500 din nagrade

dam onemu, kateri mi  
sporoči, kje se nahaja  
konj, temen pram, na le-  
vo oko slep in na kopitu  
ima št. 10. Miha Draksler  
Stražišče, Kranj.

### Prodamo

Prodaj

po znižani ceni nov Buch-  
bergerjev »Lexikon für  
Theologie und Kirche«,  
ki obsega 10 zvezkov.  
Poizve se v upravi »Slo-  
venca« pod št. 5531.

Čebulčku

smo znižali ceno. Zasadite  
z njim vsak prazen pro-  
stor, ker je verjetno, da  
bo po čebuli veliko povpra-  
ševanje. — Sever & Komp.,  
Ljubljana.

### Posestva

»REALITETA«

posestna posredovalnica  
v Ljubljani je samo  
v PREŠERNOVI ULICI 54  
Nasproti glavne pošte  
Telefon 44-20

Enonadstropno hišo

in velik vrt prodam skup-  
no ali posamezno v Ljub-  
ljani. — Naslov v upravi  
»Slovenca« pod št. 5562.

### Poizvedbe

500 din nagrade

za obvestilo, kje dobim  
svojo novo kolo petrolej-  
sko-modre barve, znamke  
»Algon«, ev. št. 194.066  
B, tov. št. 593.507, od-  
dano vojaštvu v Vižmar-  
je. — Feme Ivan, Ljub-  
ljana, Celovška 70.

### Razno

Monograme za robce  
in perilo, gumb, gumb-  
nice, entel, ašur, predtisk  
izvršimo takoj. Tamburira-  
nje oblek, vezanje perila.

Matek & Mikeš

Ljubljana, Franciškaška ulica  
nasproti hotela Union

Oglašujte v edino  
uspešnem dnevni-  
ku »Slovenca«!

## Lepo nagrado dobi,

kdor poda pojasnila, na podlagi  
katerih bi mogli najti naslednje  
izgubljene konje in vole:

1. Konj »Fuchs« svetlorjav, star 10 let, 165  
cm visok, široka prsa, zadnje noge malo krive,  
glavo nosi nizko, na čelu bela lisa, prevzet v  
Virmaših pri Škofji Loki in dodeljen 2. lahke-  
mu konjiškemu vodu.
2. Konj »Pram« rdeč, star 12 let, visok 153  
cm, v zadnjih nogah malo trd, prevzet v Vir-  
maših pri Škofji Loki, dodeljen 6. lahke-  
mu konjiškemu vodu.
3. Konj »Sultan« rdeč pram, 14 let, na le-  
vem očesu ima mreno, zadnja leva noga debe-  
lejša, velik povešen vamp, malo zleknen, vi-  
sok 163 cm, prsna mera 180 cm, oddan pekarski  
četi pri Ljubljani, Tomačevo, štab bataljona.
4. Kobila »Dobrica«, 16 let, rdeča, visoka  
163 cm, zadnja leva noga malo pokvarjena, na  
rodniči pretrgana, zelo živahna, oddana na Lo-  
gu pri Brezovici pri Ljubljani in dodeljena  
1. vozarskemu eskadronu.
5. Kobila »Fuchs«, rjava, 14 let, visoka 158  
cm, na glavi lisasta, malo zleknenja, prednje  
noge postavlja na ven, med zadnjimi nogami  
zarastlina stare rane, odpeljana na umiku proti  
Prešerju pri Borovnici.
6. Konj »Fuchs«, rjav, na glavi lisast, 170  
cm visok, vrat malo oguljen, z istopljeno kostjo  
na prsih, zelo močne postave. Rekviriran pri  
umiku in odpeljan proti Prešerju pri Borovnici.
7. Konj »Fuchs«, 12 let, rjav, z liso na če-  
lu, visok 168 cm, zadnja noga malo bela, pred-  
nja kopita slaba. Oddan je bil v starem logor-  
ju na Vrhniki, 2. tehnični četi, 3. posadnemu  
bataljonu.
- 1 vol svetlosiv, z ravnimi velikimi rogov;
- 1 vol rumen, z lepo zakrivljenimi rogov;
- 1 vol rumen, nizke čokate postave;
- 1 vol temnosiv.

Vsi voli so do 7 let stari, težki po ca. 700  
kilogramov, imajo zapiljene 3 zarezane na rogu  
in so vsi podkovani. Prevzeti v Dobrunjah pri  
Ljubljani od Pekarske čete.

Točne navedbe in pojasnila poslati na:

Inž. Milan Lenarčič, Verd, p. Vrhnika.



Umrli nam je danes, v 72. letu starosti, naš dragi in dobri oče,  
stari očka in tast, gospod

## Karl Kitzer

viš i (amomerec TPD v pok.

Pogreb dragega očeta bo iz mrtnišnice Leonišča, Stara pot št. 2,  
v soboto ob 11 dopoldne na kolodvor, odkoder ga bomo prepeljali  
v Trbovlje in položili v nedeljo, dne 27. aprila ob desetih dopoldne  
k večnemu počitku na farnem pokopališču.

Ljubljana - Brunn, dne 25. aprila 1941.

Globoko žalujoče rodbine:

Loberjeva, inž. Podbo,eva in Adamičeva

37

Jules Verne:

## Lov na meteor

Meteor je drsel. Mogoče že čez uro, pa bo  
stena zgrmela s svojim tovorom v morje.

Sredi krika zaradi nesreče, ki se še ni zgo-  
dila, je de Schnak vpil od strahu. Propadla bo  
edina prilika, da bi se Grönlandija obogatela.

Za westonska zvezdogleda pa so se mnogi  
bali, da bosta znorela. Obupno sta vzdigovala roke  
in klicala na pomoč. Izgubila sta glavo, ko sta  
opazila, da se meteor premika. Ne da bi pomislil  
na nevarnost, je doktor pohitel za zlato kroglo.

Ni prišel daleč. Razgreti zrak ga je jel dušiti,  
da je že po sto korakih padel na zemljo.

Forsyte bi bil 'ahko zadovoljen, da se je  
otresel tekme. Toda poleg svoje strasti je bil  
tudi človek in njegovo veliko razburjenje ga je  
vrnilo njegovi naravi. Njegovo sovraštvo je izgi-  
nilo kot slab sen in v njegovem srcu je ostal le  
spomin na nekdanje čase. Ne da bi pomislil na to,  
je Forsyte bit, o stekel svojemu nasprotniku na  
pomoč.

Njegova moč pa ni bila enaka njegovi hrab-  
rosti. Komaj je pritekel do doktorja in ga odve-  
kel nekaj korakov nazaj, je omahnil na tla, omam-  
ljen od silne vročine.

Na srečo sta mu Francis in Cet prihitela na  
pomoč. Arkadija je nehote vzklila:

»Cet! Cet!«  
Toda ta dva sta se počasi in previdno bližala  
ponesrečenemu. Dela sta si robec na usta, ker je  
bil zrak zadušljiv. Nazadnje sta prispela do zvez-

dogledov. Dvignila sta ju in ju ponesla izven meje  
nevarnega zraka.

Na srečo sta bila ponesrečena pravočasno od-  
stranjena. Čez nekaj časa sta že prišla do zavesti  
in sta videla, da je njun upropadel.

Meteor je nenehoma drsel, nekaj zaradi svo-  
jega posebnega gibanja, nekaj, ker se je zemlja  
upogibala pred njim. Središče teže se je počasi  
približevalo kraju, za katerim je stena padala v  
morje.

Vzklikli so se slišali od vseh strani. Nekateri,  
med njimi Cet in Arkadija, so stekli k morju, da  
ne bi izgubili nobene potnosti katastrofe.

Medtem je zasijal žarek upanja. Meteor se je  
nehal premikati.

Toda to ni trajalo dolgo. Nenadoma je bilo  
slišati strašno grmenje... Stena je popustila in  
meteor je zgrmel v morje.

Krik množice je preglasil tresk, silnejši od  
groma. Zavel je silen plj in vsi ljudje do zadnjega  
so popadali na zemljo.

Meteor se je razletel. Voda je vdrla v slednjo  
celico te zlate gobe in je v dotiku z vročim tele-  
som kot para razgnala telo. Odkruški so med sil-  
nim grmenjem popadali v morje.

Morje je pobesnelo. Ogromen val je pridrvel  
in se besno razbil ob bregu. Ljudje so bežali, da  
bi dosegli varno obalo. Niso je vsi dosegli. Arka-  
dija, ki so jo ljudje v smrtnem strahu porivali, je  
padla in ljudje so bežali čez njo. Če bi se bil val  
povrnil, bi jo odnesel morje, odkoder je ne bi  
mogli rešiti.

Cet jo je videl v nesreči. Brez upa, da bi jo  
uspel rešiti, je v nevarnosti svojega lastnega živ-  
ljenja planil k njej. Uprl se je ob steno, da bi ga  
silni valovi ne odnesli in pritegnil k sebi Arka-

dijo. Tedaj so jima prihiteli na pomoč ljudje in ju  
spravili na varno. Bila sta rešena.

Cet ni bil niti malo ranjen, Arkadija pa je  
bila v nezvesti. Hitro se je osvestila. Njene prve  
besede so veljale Cetu.

»Prepričana sem bila, da me boste rešili,« mu  
je dejala in ga nežno pogledala.

Meteor pa ni mogel pobegniti svoji čudni  
usodi. Njegovi odkruški so ležali v morskih globi-  
nah. Nihče ga ni mogel več spraviti na dan. Go-  
spod de Schnak in zvezdogleda so zaman iskali  
tudi najmanjše delce od njega. Pet tisoč sedem sto  
milijard frankov je izginilo do zadnje pare. Niti  
sledu ni bilo več o njem.

21 poglavje

KI OBSEGA ZAKLJUČEK TE ZGODBE IN KJER  
OSTANE ZADNJA BESEDA JONU PROTU,  
SODNIKU WESTONSKEMU

Ljudstvo se je začelo razhajati. Ljudje niso  
bili zadovoljni. Taka dolga pot in toliki stroški,  
nazadnje pa nič. Videli so meteor, blizu pa mu  
niso mogli priti. To je bil mrjav dobiček, z njim  
pa so morali biti zadovoljni.

Niso imeli upanja, da bi se še drugi meteor  
pojavi na nebu. Tak služaj se ne dogaja dvakrat.  
Bodo še meteorji na nebu, toda malo verjetno je,  
da bi se še kateri ustavil v dosegu zemeljske pri-  
vlačne sile, tako malo verjetno, da na to niti ni  
treba računati.

In to je velika sreča. Šest trilionov zlata bi  
v prometu preveč zmanjšalo vrednost te rude,  
odvratne za tiste, ki je nimajo in dragocene po  
besedah drugih. Za izgubljenim zlatom ni bilo  
treba žalovati, kajti razen tega, da bi napravil pa-

dec zlata na tržiščih, bi svet zapeljal tudi v novo  
vojno.

Mnogi pa so bili navzlic temu razočarani.  
Zvezdogleda sta z veliko žalostjo opazovala me-  
sto, kjer je prej ležalo zlato. Težko jima je bilo,  
ker nista mogla ponesti domov niti trohice tega  
zlata. Da bi našla vsaj košček, ki bi iz njega mo-  
gla napraviti iglo za ovratnico, vsaj zrno, da bi ga  
hranila za spomin, če bi ga de Schnak ne zahteval  
zase.

V svoji skupni žalosti sta nasprotnika popol-  
noma pozabila na njun spor. Saj niti ni moglo biti  
drugače. Mar naj bi doktor sovražil tistega, ki je  
tvegal svoje življenje, da bi rešil njegovo? Z iz-  
gujenjem meteorja je moral izginiti tudi njun  
prepir. Ali se naj prepirata zaradi meteorja, ki ga  
ni več?

Prijatelj sta se zavedela svojega neumnega  
tekmovanja. Spravila sta se, na veliko veselje  
Francisa in Jane. Prve ure svojega prijateljstva sta  
se sprehajala po otoku in se razgovarjala, kako  
neumna sta bila.

»Velika nesreča je, da je propadel meteor  
Forsyte,« je dejal nazadnje doktor.

»Meteor Haddleson,« je popravil Forsyte. »Vaš  
je bil, ljubi prijatelj.«

»Nikakor,« se je branil doktor. »Vi ste ga  
prvi odkril, a jaz za Vami.«

»Jaz sem ga opazil drugi, ne Vi.«

»Ni res. To vam lahko dokazem s pismom, ki  
sem ga poslal ciničniški zvezdarni. Namesto, da  
bi bil napisal, da sem ga odkril od te in te uri,  
sem napisal, da sem ga odkril med tem in tem  
časom. To je čisto nekaj drugega.«

Noben ni hotel odstopiti od svoje trditve.  
Skoraj bi se bila znova sprla. Na srečo sta nehala  
s kočljivim pogovorom.